

DEBRECZEN

DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT-KÖZLÖNYE.

Egyes évek
Folyó
Működésére
Egy hónap

Egyes évek

Felolvasó szerkesztő: BARTHA MÓR

Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ

Hirdetési díj:

hasonlóan a 44. §-hoz. Nagyobb terjedelmű a többesre
hirdetéseket alkalmazzák azonos áron vételnek. Helyes-ül min
den külön bejelentésért 20 kr

Az italmérési jövedéki törv. javaslat

és az

Alkoholizmus.

A pénzügyminiszter felcsapott erkölcsreformátornak: az alkoholizmust, ezt a degeneráló és romboló kórt akarja kiirtani Magyarországi lakosaiból, különösen ahol az leginkább elterjedt a munkás osztályból. Legalább az italmérési jövedéki törv. javaslat benyújtása s méginkább ennek elfogadtatása érdekében, a pénzügyi bizottságban — Jun. 27 — Neményi Ambrus előadó által tett indokolás a javaslatnak nemcsak pénzügyi, hanem szociál-politikai jelentősége is van, amennyiben határozottan kidomborodik az a szándék, hogy az alkoholizmust lehetőleg vissza-szorítsa — ezen morális reformatori tiszteletes szerepben mutatja be ezáltal Magyarország közgazdasági nagy mestere — a pénzügyminiszter. Természetesen ezen szerep eljátszásában, mint kar, osztakozik vele pártja, sőt még az ellenzék is, amely annak a törvényjavaslataknak nem pénzügyi oldalát, hanem csakugyan szociál-morális célját tekintve — annak elfogadása mellett nyilatkozott és ezzel a képviselőházban elfogadtatását is — elősegíti.

Hála Istennek.

— A „Debreczen” tárczája. —

Írta: Kalocsa Róza.

Néhány nap óta ez a felkiáltás cseng fülemben szakadatlanul. Én én mindig szívem lelkem teljes erejéből viszhangozom: hála Istennek!

És nem győzök betelni a mondással, akár hallom, akár viszonozom. Vagyom azt újra meg újra hallani, — vagyom azt újra viszonozni.

De hát miért, mi okból, honnan lelkesült hozzámonszózat.

Elmondom:

Magyarországon a protestantizmus meg alapított, különösen az erdélyi fejedelmek — és fejedelmek — nagyon jól tudták, meg szokban az időkben is, a mikor toll helyett vérbe mártott karddal irták a törvényeket és hullák fölött keresték a jogot és igazságot... még akkor is tudták már, hogy nem ott van a hatalom, hol a véres harcokban kiküzdött győzelem ünnepeztetik, hanem a lélek legfenségebb birtokában: a tanulás, tudomány és tapasztalás talajába kivirágozott erők belsejében.

Ez okból a protestantizmus, vallásbadság előharcosai gazdag alapítványokat tettek, és tették azt jó részben a magyarság zömének lakó helyére, Debreczenben. Így szellemi bástyákat, erős várakat alapítottak az al-

Hiszen ezt a törvényjavaslatot — ha csakugyan megszüntetné, vagy csak lehetőleg visszaszorítaná is az alkoholizmust: valóban nagy vivmánynak lehetne tartanunk és tartanók is, mert az alkoholizmus degeneráló és romboló hatását — különösen a munkás osztályban, lehetetlen megdöbbenés nélkül s úgy erkölcsi, mint a nemzetet jellemzőből kivetkezett eredményében nem szemlélünk. Tehát minden e téren megindított törekvést, nemcsak rokonszenvesen, hanem határozott elismeréssel és csatlakozással üdvözlőnk és minden erkölcsi erővel támogatnánk is.

De hát várhatjuk-e az államkormánytól ezt az eredményt... államkormánytól, amely az ital-üzlet élére maga állott az italmérési jog magához váltásával és amelynek költségvetésében nagy rovatot tölt be az italmérési jövedék és feltehető, hogy ezt a rovatot nem összeszorítani, hanem minél nagyobb eredménnyel akarja kitölteni?

Ez a törvénynek pénzügyi oldala, amely mellett aztán micsoda jelentősége lehet a szociál-politikai oldalnak, hogy t. i. az alkoholizmus lehetőleg visszaszorítsák: akárki könnyen belátva, azonnal is rámondhatja, hogy: semmit.

Az ital-kimérési helyek, az ugynevezett korcsmák számának megszorítása — amely a törvényjavaslatban, amidőn kereskedésekben, szatócs-üzletekben —

szesz és abból készült pálinka nem áru-sítható; vagy hogy a szőlősgazdák saját termésű bceikat házuknál korlátlanul, a kedvezményes adótétel mellett ki nem mérhetik még korántsem jelenti a szociálmorális eredményt; sőt ellenkezőleg, mert ezek helyett a korlátolt és sok tekintetben illedelmesebb italkimérési helyek helyett ott várják az egyedül a célra szolgáló korcsmák az alkoholistát, ahol korlátlanul áldozhat boldogtalan szenvedélyének. Az italmérésnek a korcsmákra szorítása, nem korlátozása ama szenvedélynek, hanem az állam italmérési jövedéke ellenőrzésének kényelmesebb tételé csak.

De vajjon a pénzügyi kormány megtalálja-e ezen törvény által biztosított intézményben, akár pénzügyi — akár szociál-politikai céljának elérését. Az első nem... mert az eddigi, kereskedők és szatócsok általi kimérési főösszegében bizonyára tetemes jövedelmi adótól határozottan elesik. A másodikat sem, mert amíg a kereskedések és szatócsüzletekben eddig a munkás, kenyere és szalonnája megvétele mellett megtalálta pohár pálinkáját és azt felhőrpintve, távozott napi munkája végzésére: ehelyett ezután kizárólag a korcsmákra lesz utalva, ahol napi ételmi szükségletét fel — nem találja, de igen az italt és a czimborákat, akik lefoglalják s nem-

taluk hirdetett fenéges eszméknek. Ők maguk elmúltak, némely részük legyőzött vagy szamuzett — de az általuk épített temploma a tudománynak fényesen ragyog. világosságot terjesztő sugarai — melyeknek alapja a protestantizmus — behint a kettős magyar hazát és századokon át hála-san fizetgeti vissza Erdélynek, a mit Erdély fejedelmei tettek ő érette egykoron.

Ezért hívják és méltán Debreczent az iskolák városának.

Hanem az iskolákat alapító fejedelmesszonyok ma babérkoszorút nyujtanának Debreczen városának.

Mert hiszen mi más volt az ő céljuk az iskolák alapításában: a reformáczióknak oly rős, megdönthetetlen birodalmat alapítani, mely időtlen időkig fenntartsa a protestantizmust és vele elválhatatlanul a magyar nemzeti szellemet.

És mit tesz ma Debreczen városa, a debreczeni ev. ref. egyház, — az egyházkerület?

Ama jöttévk alapító fejedelmesszonyoknak a messze jövőben esztelt céljait, reményeit való-sítja meg: ref. tanítónőképző intézetet állít fel, hogy ezután a magyar protestáns leányok tanításában, nevelésében ev. ref. vallásos és magyar nemzeti szellem legyen az uralkodó, az irányadó.

Vagy ahogy a nép oly találon mondja: magyar vallásban neveltessenek.

Debreczen hát a saját kebelében emeli az ev. ref. tanítónőképzőt, mégis általa igazán fejedelmi ajándékot nyujt annak a két protestáns egyháznak, melynek ev. ref. tagjai több mint két és fél millió lélekből állanak.

Meg vagyok győződve, hogy Debreczen példájára több egyház is fog prot. tanítónőképző intézetet felállítani és így igyekszik majdan helyrehozni a századok során saját maga ellen elkövetett vétkes mulasztást. Mert megdönthetetlen tény az, hogy a telekezeti szellemet a női kedély és a lelkéjépolhatja legjobban és az ő befolyásuk a családéletre pedig döntő hatalommal bír. S mint tudjuk — családok képezik a nemzetet.

Ablakomból az ev. ref. felsőbb leányiskola udvarára kitekinve, látom a földre hullani az udvar legszebb és terebélyesebb fáit kegyetlen fejszék csapásai alatt recsegve, ropogva. Zöldbarsonyos pázsitom szélét törmelekes, homokos vagy téglát bordó talpigák kezei vagják le; remegek, aggodom nyiló vaníliaimért, két méter magasságu mályvaimért, remegek kedvenc rózsáimért... és mégis, mikor mindent a szürzavát látom, a fűsikeltő zajt hallom, magamban felsóhajtok: hála Istennek!

Ha pedig valami jövevény, helybeli vagy vidéki kérdi tőlem: mit jelent mindez? Büszkén, diadallal kiáltok fel: nézze, ott ott tette építik az országunkban a legelősegélyedőket, a ref.

csak a tovább ivásnak nyerik meg, hanem odavész napi munkája és munkabére is... Mig a kiskereskedők és szatócsok nem adhattak pohár-pálinkájuk mellé kényelmes ivó — még csak letelepedési helyet s az ivók csoportosulása náluk ez által lehetetlenné volt tételük: szolgálnak helyettük a korcsmárosok hosszú asztalokkal, amelyek mellett az egész czimboraság eltér és az ital nagy bőségével, amiből rogyásig — baromiségi elkészülhetnek.

Eltérve azonban a törvényjavaslatnak egy pénzügyi-, mint szociál-politikai oldalától, van ennek a törvényjavaslatnak egy „ki nem domborított” oldala: az, hogy a kiskereskedőket és szatócsokat tönkretesz; mert ez a számos és becsületes munkával élő és családot tisztességesen fenntartó osztály, amely ellen fordul leginkább ama törvényjavaslat éle — amely az ital poharanként kimérési jogának elvevésevel bezárhatja üzletét, végképpen. Az italfélék, élelmiszerek és dohány kicsiben való elárusításából kapták eddig jövedelmüket családi életük fenntartására; abból teljesítették adó- és minden társadalmi tartozásukat, mert a fűszerfélék vajmi kevés haszonnal szerepelnek az ő üzleti könyvük napi bevételi rovatában... Ha a munkás pohár-pálinkáját náluk nem találja meg, nem veszi náluk élelmiszert és dohányt sem és a kiskereskedő bezárhatja és be is zárja az üzletét és az állam az évi zárszámlásnál rájön arra, hogy ez üzletek bezárása miatt elvesztésével ezek jövedelmi adójának és a bolt-helyiség béréből a háztulajdonostól várható nagyobb házbér jövedelmek is: amellet, hogy egy tisztességes osztályt nagyrészt megsemmisített, fiaskót csinált pénzügyi, de kivált szociálpolitikai tekintetben!... az alkoholizmust nem vissza —

tanító nő képezde diszespalotáját és (még nagyobb diadallal) és még a folyó év szeptemberében megnyitjuk... meg! még pedig egyszerre három osztályt!

Hála Istennek! mondja rá mindenki teljesen átérzett buzgósággal.

És én magamban halkán mindannyiszor viszhangozom;

Hála Istennek!

Gyalog Rómába

— Egy debreczeni diák. —

Merész vállalkozás! Gondolom, mondják mindannyian, a kik elolvasták a címet, épen úgy, mint azok, a kik már eleve tudták róla. S ha még hozzá teszem „egyedül”, akkor mindenki azt mondja rá: unalmas!

Hogy merész-e vagy nem, azt én nem vitatom! De hogy unalmas volna, azt tagadom! Igaz ugyan, hogy nincs az embernek társa, a kivel elbeszéljen, míg lassan vonulnak el az országút szélén a távolságot jelző oszlopok, vagy míg pu-ztán, erdőn megyen keresztül, vagy ha kifradva leül pihenni! De ez csak látszólag van így! Hiszen annyi társa, annyi kísérője van!

Ott az elhagyott kedveseknek arcza! Ugy ellehet azokkal beszélgetni, hiszen olyan nehéz volt a válás! Meddig látjuk még édes anyánk arcát, a mint könyes szemmel néz távozó fia után! Meddig halljuk még jó barátaink szavát s meddig érezzük forró kéz-

hanem a korcsmákra szorított... tulajdonképpen elvetemedtebbé tette; mert hogy a korcsmákat eredményes szociál-morális ellenőrzés alá szorítsa, abban legalább is kétségünket fejezzük ki annak a kormánynak moralitása iránt, amely az életést, itatást a képviselő-választási aktszóhoz tartozónak elismerte, törvényesítette, mert ebben immoralitást nem talál s ami a szeszszel való visszaélést csakugyan meggátolhatná, hogy miként feltalálása után volt, kezelését a gyógyszerárakra szorítsák s használatát csak orvosilag és ipari célokra engednék meg, szintén nem várhatjuk attól az államtól, amely ennek, mint nyereséget hajtó üzletnek, maga áll az élén.

Jó lenne ezt meggondolni és vele számot is vetni, kivált az ellenzéknek, s a törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásába úgy menni be, hogy becsülendő erkölcsi idealizmusért, amit nem valósíthat, ne járuljon hozzá egy tisztességes osztály megsemmisítéséhez és ennek a gyilkosságnak meggátolása legyen a törvényjavaslaton az az előirányzott módosítás, amit a pénzügyminiszter előirányzott.

— a — r.

BELFÖLD.

Szászok és románok veszekedése. A nagy-szebeni szász- és román lapokat és intéző köreiket élénken foglalkoztatja a következő érdekes jogi kérdés: Garád nagy-küküllő-megyei község a múlt évben elhatározta, hogy egy bizonyos összeget a községben felállítandó felekezeti iskolák támogatására fog fordítani, és miután a községben úgy az evangélikusok, mint a görög-keletiek külön-külön iskolát tartanak fenn, mind a kettőnek kellett az összegből juttatni, a segélyösszeg szétosztásának alapját illetőleg pedig azt határozták el, hogy a segélyezendő hitfelekezet tagjainak a dő-

fizetési összege szolgáljon kulcs gyanánt. Ezt a határozatot azonban az ottani görög-keleti lelkes egyházközsége nevében megfelebbezte s azt kívánta, hogy a g-keleti iskolának lélekszám aránya szerinti juttassák a segélyt. N.-Küküllő vármegye közigazg bizottsága ezt a felebbezést elutasította, de a közigazgató bizottság helyt adott a kérelemnek és utasította Garád községet, hogy a g-keleti felekezeti iskolának a lélekszám aránya szerinti adjon 2500 frt segélyt az előbb megállapított 1250 frt helyett. A közigazgatói bíróság az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 25. §-ára és az 1868. évi LIII. t.-cz. 23. §-ára alapítja határozatát. A közigazgatói bíróság ezen határozata felejt ad az harcz keletkezett a Telegrafal Roman és a Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt közt, melyben válogatott gorombaságokkal és gyanúsításokkal traktálják egymást. A szász lap hevesen támadja a közigazgatói bíróság íteletét és annak megváltoztatását követeli. Érvei közül említsük a következőket: 1. A garádi szászok mint a vagyonszemből elem eleget adoz saját felekezeti iskolájára fenntartására, nem volna tehát igazságos, hogy a község pénztárából, mely szintén nagyrészt szászok adozatából telik meg, lélekszám szerint többet adjanak belőle olahoknak. 2. A közigazgatói bíróság döntése direkt ellentétben van magával a törvénnyel. Az illető törvény cikk ugyanis eredetileg úgy van fogalmazva, hogy a községek segélyösszegei a felekezetek közt a lélekszám aránya szerint osztandók el; a bizottságban kitörültek a törvényjavaslatból ezeket a szavakat és odatettek helyett „igazságos arányban.” — A felső bíróság döntése tehát ellenkezik a törvény intenciójával, a mely szándékosan mellőzte és törülte a lélekszámot, mint egyedüli kulcsot. A nagy-szebeni Sächsischer Central-Ausschuss e hó 26-án tartott gyűlésén ezzel az érdekes jogi esettel külön is foglalkozott.

Wlassics Csaktornya. A vallás és közoktatási miniszter utjának kiemelkedő célja ugyan rezortjába vágó munka, az állami polgári iskola új épületének felavatása volt, azonban nem felejtkezett meg arról, sem, hogy választói körében van s politikai kijelentéseket is varnak tőle. Eleget is tett e varakozásnak. A fuzioról ekként szólt: A parlament parlamenti helyzetében nagyfonságú változás állt be, a mennyiben a szabadelvű part ma, tagjainak sorában tisztelheti az Apponyi Albert és Horánszky Nándor ve-

Most került kalapomra a sor.

— Hova szándékozik öcsém uram?

Hát csak ide Olaszországba nézek által!

— Olaszországba!

Igen!

Vona on?

Nem én! Csak így gyalogosan!

Hisz nem jut el oda egy évig sem! De már ekkorra oda gyűlt szót hallgatni három magam forma legény is!

Ej! dehogy nem bátyám uram! — mondám!

Hova megyen? — kérdezte az egyik legény. Bátyám uram nagy komoly arccal hamarabb mondta meg, mint én.

»Hátha elfujja kalapját a szél! — jegyezte meg amaz trefasan s megeszi a boronyu! Erre aztán nagy lahota tamadt!

De kivagtam magamat!

Kedves egészségére a szólnak! Ekkor meg rajta nevettek!

Én is nevettem s meglegedetten ballagtam tovább...

A nap melegen süt! A legközelebbi város tornya két, három óra járásnyira esik. Az ember szomjazói kezd s szerencse, hogy az uttól nem messzire egy-egy tanyát talál s nem valami kristály tiszta vízzel ámbár, de mégis csilapíthatja szomját. A nagy pusztai komondor nem igen akarja ugyan engedni, de észrevesz bennünket a főzéssel foglalatokodó gazdasszony s rászól, a mire aztán elhalgat. Nem nagyon kell lenyújtani a vedret, alacsony a kut, de mire felhuzza az ember, már ott áll a nyájas gazdasszony a pohárral: »Ebből

szorításukat! Aztán meg elébünk vetődik az a kis fehérre meszelt ház, nem egyszer, százszor is! Látjuk előtte a vén eperfát dus gyümölcsrel rakva, aztán belépünk, otthon vagyunk újra...

Madárdal ébreszt fel merengésünkből! Olyan szépen hallik s olyan jól esik az imént csalódott szívünknek. A dal hangzik s a kis madár nincs sehol; a fölkelő nap sugarai úgy elfedik szemünk elől, hogy észre sem vesszük, a mint emelkedik egyenesen fel az ég felé! S mig hallgatjuk, szívünk megindul s halaimádsága versenyre kel a kis pacsirta dalával. Ajkunk nem rebeg szókat, de azért érezzük, hogy közelebb vagyunk Istenhez!

Vidáman tekintünk szélvel! Előttünk messze nyúló rónaság! S ez olyan jól esik a város zajából, szűk utcáiból kiröppent szabad léleknek!

A rónát hullámzó kalász tenger borítja. A föld-ken szerte szorva szorgalmas munkásnép dolgozik s messziről megbámulja az arra menőt s alig van valaki, a kire megjegyzést ne tegyen. Szerencsémre én megmenekültem őszinte tréfiaktól s csak szegény szalmakalapom esett áldozatul!

Ott dolgoztak az ut szélén, én köszöntem.

— Adjon Isten jó napot!

— Öcsém uramnak is — felelte bátyám uram, végig nézve rajtam s hosszasan szemlélve cifra botomat.

— De szép botja van öcsémnek! Hát biz azt magam se tagadhatom s ha tudnék, hát büszke is lehetnék kezem munkájára! — feleltem neki.

mit tegyen. Oka mindennek a választó-reform, mely nagy izgatottságot keltett a munkások közt. Ez a reform minden jogot elvesz a klerikális ellenes partoktól, a szocialistáktól és a liberálisoktól. 1900-ban kell új választásnak lennie, a mikor is mindezek a pártok Brüsszelben 18 helyen győztek volna és a vidéken is annyi helyen, hogy minden-estre megszüntették volna a klerikális uralmat. Hogy a klerikális uralmat biztosítsa, nagy dologra határozta el magát a Van der Peereboom minisztérium: választó reformot készítet, melynek főbb pontjai a következők: Az ország 7 legnagyobb választókerületében ugynevezett mérsékelt proporciónál képviselést teremt. Eddig a 152 képviselőt és 76 szenátort a mérsékelt általános választó joggal 41 választókerületben választották meg. Ha nincs abszolút többség, pótválasztás dönt. A reform 7 val. kerület részére alkotmányellenesen külön rendszert teremt. A 34 kisebb val. ker.-ben, ahol a klerikálisok az urak, minden a régiben marad, de a 7 nagy választókerületben, a hol az antiklerikálisok szövetsége a legközelebbi választásoknál tönkretette volna a klerikálisokat, a reform változást tesz a klerikálisok érdekében.

Ez erőszak ellen föllázad most az egész ország. A kamara többsége kétségtelenül elfogadná a törvényjavaslatot és ezért a nép a parlamenten kívül akarja jogait megvédeni. Julius 4-ére van kitűzve a törvényjavaslat tárgyalása és semmi kétség, hogy addig, ha ugyan vissza nem vonják a törvényjavaslatot, nap-nap után megújul a zavargás. A király, hir szerint, minisztereivel együtt meghatározta, hogy nem vonja vissza a törvényjavaslatot, -- de a kormány némi koncessziót fog tenni.

De Belgium klerikális kormányának alatt régen forrongó és végleg elkéseredett népaligha beéri már ennyivel, Többet kíván: köztársaságot, vagy legalább is azt, hogy a klerikális kormány pusztuljon el Belgium éléről. És e célra az ellentétes, de egyben, az antiklerikalizmusban egymással együttérző pártok egyesülnek.

A liberálisok a szocialistákkal s hozzájuk csatlakozik a keresztény demokrata párt is, hogy a klerikális erőszakoskodó parlamenti többség erejét elensúlyozza. Talán a mestersegesen itt is fenntartott kormánytöbbség ellen igysem győznének, de appellálnak a népre. És a nép egyhangon kiáltja: Éljen a köztársaság s a polgárörseg csatlakozik hozzá a kiáltásban! És a nép ló a katonákra és egyik legalkotmányosabb király trónja inog, mert elég gyenge volt ahhoz, hogy az alkotmányos elvekkel össze nem férő s ezeket csak kizsákmányolásra használó klerikalizmust hagyja garázdálkodni már másfél évtized óta.

Ennek atgondolása indíthatta a királyt arra, a mit az utóbbi távirat valónak hirdet, hogy a király elhatározta a hazafelosztását. Ha ugyan nem késő mert a mozgalom, határozottan a köztársasági jellegűt.

A Spanyolországi viszonyok. Itt még véresebbe vált a lazongas, mer a csendőrség és rendőrök ellen valóságos harc zajlott a katonaság közbelépése miatt a halálesetek és sebesültek száma igen nagy, mind a fegyveres erő, mind a nép részéről. Az elfogottak száma pedig százakra megy. Az üzletek új körülmények közt szünetelnek. A kormány merevsége, mely szerint azt mondja, hogy az utca fenyegetése előtt nem hajol meg. A helyzet javulása nem remélhető.

Táviratok.

Dreyfus megérkezett.

Páris, Jul. 1. (Érk. d. u. 2 ó.) A Dreyfus szállító hajó este Brest melletti Quibrone községben kikötött Rennestől 12 klm. 25 csendőrvárta. Innen kocsin 10 csendőr kísérte Rennébe. Itt a fogház előtt nagy tömeg várta, de hang nem emelkedett.

A békekonzferencia.

Pétervár, jun. 30. A Petersburgszkija Vjedomoszti a hágai békekonzferenciáról ezt írja: Noha ugy látszik, hogy a konzferencia elé terjesztett kérdések egyikére nézve sem értenek egyet a delegátusok, mégis bizonyos, hogy a konzferenciának fontos és jótékony következményei lesznek, még ha nem is lesznek azonnali eredményei, mert a háboru elvét magát diadalmasan megígatták. Minden eszmének bizonyos idő kell, hogy megérjék és hogy az emberek megértsek. A konzferenciának a választott bíróságok kérdése körül folyó tanácskozásai fölöttébb tanúságosak, Eddig a t állították, hogy a választott bíróság intézményének csak erkölcsi hatalma van, de nincs fizikai, tehát: nincs semmi hatalma. Maga az a tény, hogy a hatalmasságok többsége a választott bíróság mellett foglalt állást, azt bizonyítja, hogy ez a felfogás le van győzve, hogy az erkölcsi hatalom kezd felülkerekedni és győzni fog a fizikai hatalom fölött, a mint már győzött a bírósági kizsákos fölött. A mi lehetetlennek látszott, lehetővé vált. Ez lesz a sorsa a választott bíróságok eszméjének is.

HIREK.

*** Istentiszteletok.** Az ev. ref. templomokban holnap vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletok: A nagytemplomban: Bélyky Lajos, a kis-templomban: Dicsőfi József, Kossuth-utcai templomban: K. Tóth Kálmán. Ispotály templom renoválás miatt zárva.

Az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

Komlóssy Imréné.

Debreczen város egész közönsége osztozik abban a gyászban, mely városunk főjegyzőjét Komlóssy Arthurt edes anyja elhunytával érte. Megdöbbenve adjuk mi is tudtára olvasóinknak, hogy özv. Komlóssy Imréné, nosziczi Thurzó Róza tegnapelőtt elhunyt. A szerető edes anyja, a jó nagyanya, a legjobb rokon, az árvák és szegények gyámoitója, ott fekszik a Bethlen-utcai Komlóssyház ravatalán. A nagy fájdalmat, melyet a gyászeset a gyászoló gyermekeknek okozott, enyhítse az az impozáns részvét, mely az egész városban megnyilatkozik. A szomorú esetről a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Komlóssy Dezső és neje Szalay Erzsébet s gyermekeik: Eliz, Margit és Dezső; Komlóssy Arthur és neje Pusztay Róza s gyermekeik: Arthur, Lajos, Imre és Rózsika és Komlóssy Miklós, az összes rokonság nevében is, mely fájdalomtól áthatott szívvel tudatják, hogy az áldott lelkü jó edes anyja, anyós és nagyanya, illetve rokon, özv. Komlóssy Komlóssy Imréné, szül. nosziczi Thurzó Róza hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének felvétele után f. hó 30-án d. e. 10 órakor, életének 71., özvegységének 21. évében csendesen jobblétre szenderült. Kedves halottunk földi maradványai július hó 2-án d. u. 5 órakor fognak a Bethlen-utca 8. sz. háztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Kossuth-utcai ev. ref. temetőben levő családi sírboltba — a boldog feltámadás reményében — nyugalomra helyezni. Lelki üdvéért az engesztelő szent miseáldozat jul. hó 3-án délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az egek Úrnak bemutatni. Debreczen, 1899. évi június hó 30-án. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett!

*** Világjáró debreczeni diák.** Egy fiatal debreczeni diák, ki most vegzte a gymnasium VI-ik osztályát, gondolt merészlet és nagyot. Elhatározta, hogy a szünidőt arra használja fel, miszerint tanulmányutat tesz. Teszi ezt pedig nem kényelmesen vasuton, hanem csak úgy gyalogszerrel. Utiránya Róm a Olaszország szép fővárosa. Mai tárczában már közöljük uti levelét, mely Keszthelyen kelt. Gyalog ment folyton s Keszthelyről Ausz-

ritán keresztül folytatja útját. Mindössze 20 forintot vitt magával és er sen bizik benne, hogy ez elég lesz a hosszú utra. Dicséretet érdemel a fiatal Erdélyi Karoly bátorsága s hisszük, hogy tanulmányutjának meg lesz a kívánt eredménye.

*** Népmozgalmi kimutatás.** Debreczen városában az elmúlt június hónapban született 242 egyén. Ezek közül halva született 15, a mi megdöbbenő szám. Halottak száma 212. A szaporodás e hónapban 30. Az előző hónap szaporodásához kepest ez bizony nagyon csekély.

*** Művészestély.** A debreczeni színtársulat tagjaiak művészestélye iránt városszerte nagy az érdeklődés. A jegyek nagyrészt már elkapkodtak. A művészek az érdeklődést meg is érdemlik, mert a próbák után ítélve a hangverseny valóban fényes lesz. Jegyek még kaphatók Szentkirályi-Tivadar üzletében. A társulat a művészesté befeljezése után hangverseny körútra indul, melynek sikere nagyon biztató.

A Petőfi-dalkör zászló alap javára június 17-én rendezett nyári mulatság alkalmából a mar eddig közlötöken kívül a következő felü fizetések érkeztek: Dr. Kantz Gyula oszt. bank főkeormányzója 2 kor, Meczenzefy Emil vezér titkár 1 kor, Praunger 1 kor, Juck 1 kor, Miller 1 kor, Elischer Viktor 1 kor, Prunlechner Vilmos 1 kor, Reuter 1 kor, Waldmayer 1 kor. Bécsből. Dr. Fittler Frigyes 5 kor, Llammer Rezső 5 kor, Hiller Armin 5 kor, Schödl Frigyes 5 kor, Budapestről. Harrer János Grác 10 kor, Eckl Győző Budvaisz 4 kor, Gleskál Ede 4 kor, Ruzs Dezső Warnerodorf 4 kor, Hilberth Jenő Troppan, Scholz Lajos Lemberg, Weozely Gusztáv Rzewow, Géring Gábor Tarnov, Guk Sándor Kolozsvár, Golwitz László M.-Sziget, ..s. Knapp Dezső N.-Szében, Proske Henrik Bielitz, Pagliaruzzi Ernő Eszék, Knoth Károly Eger, Hödl Antal Jaderdorf, Hapák Károly Aozen, és Bassmann Ede Fiume, 2—2 korona, Rédi Károly Szatmár, Moesz Karoly N.-Várad, Leviczky Gyula Pécs, Schmidfeldeni Smidt Robert Temesvár, Morgenthaller Lajos N.-Kanizsa, Kőszeghvari Lajos Szeged, Hanalek Bochnmil Brün, Dr. Talisevszky Karoly Przenyel, Haidenthaler Ferencz, Innsbruck, Richter Miksa Saaz, Jailonsheg Károly Trieszt, Kranss Albert Salzburg, ns, Krentzinger Lajos Klagenfurt, Slamina Agoston Stanislan, Locker Ferencz Spalato és Koliik Gusztáv Pilsen 1—1 korona, együtt 96 korona, mely összeg a jelenlegi zászlóalaptól 834 korona 46 fillér adatván, az 930 kor és 46 fillére emelkedett. Fogadják a mélyen tisztelt adományozó urak egyenként és összesen a dalkör nevében nyilvánított köszönetemet. Debreczen 1899, június 30. Nagy Ferencz a Petőfi dalkör pénztárnoka.

*** Nátafalussy Kornél gyásza.** A n. várad kir. tank. főigazgató sulyos csapás érte, melyről a következő gyászjelentés ad számot: Berkó János, mint férj, nátafalvi Nátafalussy Kornél, mint testvér, a rokonok nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy forrón szeretett neje, illetőleg nővére Berkó Jánosné született nátafalvi Nátafalussy Irma folyó évi június hó 30-án reggeli 7 órakor, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ajtatos felvétele után életének 54-ik évében az Urban jobblétre szenderült. A megboldogultnak bült tetemeit július hó 1-en délután 5 órakor fogják a gyászházban (Áldás-utca 292 szám) a római k a t h o l i k u s anyaszentegyház szertartása szerint beszentelni s az olasz-i temetőben a feltámadás reményében elhelyezni. Az engesztelő szent miseáldozatot az olasz-i plébániai templomban július hó 3-án reggeli 10 órakor fogják a Mindenhatóknak bemutatni. Nagyvárad, 1899 jun. 30-án. — Áldás és béke lengjen hamvai fölött!

*** Pártvezérek lovagias ügye.** A sorok-sári néppárti negyülésen f. hó 25-én mint megirtuk, Baron Ede szocialista vezér is fel

akart szólalni, ezt azonban az elnöklő Zichy Aladar gróf — nem engedte meg. Sőt mikor Baron a népgyűlés szólásszabadságára hivatkozott, Zichy gróf oly megjegyzésekkel illette Baront, melyek által ez magát sértve érezte. A vélt sértésért Baron lovagias uton kért elégtételt s két szocialista joghallgatót bizott meg ügyének Zichy gróffal való rendezésével. Zichy a nála megjelent szeredeknek kijelentette ugyan hogy nem akarta sérteni Baront, mindazáltal segédeit Rakovszky és Bolgár Ferenc orsz. képviselők személyében megnevezte. — A 4 segéd a tárgyalások eredményét titokban tartja. Ugy látszik mégis, hogy lovagias mérkőzésre nem fog a dolog kerülni: es sikerül az ügyet békés uton rendezni.

* **Két gyermek tüszhalála.** Bukarestben tegnapelőtt egy gyógyszerár pinczejébe benzín robbanás történt, minek következtében a pinczeboltozat is beszakadt. Két gyermek egy 12 éves leány és egy 6 éves fiúcska, kik egy gyógyszer elkészítésére várakoztak a boltozattal együtt a lángtengerbe zohant. Megtalálták a 2 gyermek megszenesedett holttestét, a mint átölelve tartják egymást. A robbanásnál egy assistens és egy szolga súlyos égési sebeket szenvedtek.

* **A debreczeni állami főrealiskolában** az I. II. III. IV. és V. osztályba a felvételeket június 30 július 1 2 3 és 4-ik napjain délelőtt tartjuk meg. Miután ezen osztályokba rendszerint többen jelentkeztek, mint a megnyitit tantermeinkben elhelyezhetünk, már most figyelmeztetem a tanuló ifjúságot, hogy felvételeire egészen biztosan számíthatnak azok, a kik a beírásra kellő időben, most a tanév beírása után azonnal jelentkeznek. A beírásnál most 4 frt 85 kr. felvételi díjat kell fizetni s ugyan jelentkezőknek az iskolai bizonyítványt, anyakönyvi kivonatot és újraoltási bizonyítványt kell beadni. A szeptember 1 2 3-án folytatólag tartandó beírásnál azok is kötelesek jelentkezni, kik magukat most beírták; ki ezt elmulasztja, felvétele szerzett jogát elveszti és a befizetett felvételi díjat sem kaphatja vissza Debreczen, 1899 június hó 30. Az állami főrealiskola igazgatósága.

* **Történy a síneken.** Miskolci levelezőnk írja: Nagy riadalmat okozott a villamoson utazók nem kevés meglepetésére egy nagy durranás, amelyet kedden d. e. egy éles történi elsülése okozott egyik villamos kocsinak a gömőri pályaudvarnál történt áthaladása után. Epen abban a pillanatban haladt el a kocsi mellett egy század katonaság és az első réműletre azt lehetett hinni, hogy valamelyik vitéznek a fegyvere sült el véletlenül. Szerencsére az ijedségen kívül semmi baj nem történt. Mindazáltal üdvöz volna, ha a rendőrség néha-néha figyelemmel kísérné az ilyen éretlen gyermektréfát, amely nagyon is gyakran előadja magát az utazó közönség bosszantasára és féltelmére.

* **Sima még képviselő.** A képviselőház összehívhatatlansági bizottsága Jun. 29. d. e. 10 órára ülésre volt összehívva a Sima Ferenc összehívhatatlansági ügyében. A bizottság tagjai közül azonban mindössze csak hárman jelentek meg, úgy mint Apathy Péter elnök, Dózsa Endre és Mohay Sandor bizottsági tagok. Felőrti várakozás után elnök kijelentette hogy az ülés határozatképtelenség folytán nem tartható meg s hogy tekintettel a parlamenti szünet közeledésére, csak az őszi ülészek elején fog ez ügyben újabb ülést összehívni.

* **Uj magyarok.** A fővárosban Polacsek Tamás magánzó, Gerstner Károly főmolnár, Angeli Gusztáv dragoonos főhadnagy, Goldsléger Sámuel gyáros és Bekker Fülöp Ágost dr. egyetemi tanár tettek magyar állampolgári esküt Rózsavölgyi Gyula alpolgármester előtt. Goldsléger S. a szegényeknek 50 frtot adott.

* **Athelyezés.** A Bécsi biztosító társaság helybeli főügynökségének főnöke, Meskó Antal — mint értesülünk — Szegedre helyeztett át. Utódjává ifj. Emerich Arnold nevezetett ki, kiben a társaság a biztosítás terén már régen működő hiválnokot nyert.

* **Bikur-Chólim-ügy.** A Bikur Chólim debreczeni betegsegélyző egyeslet holnap vasárnap július 2-án dél előtt 10 és fél órakor a Simonffy-utcai izr. iskola tanácstermében közgyűlést tart melyen való megjelenésre az egyleti tagok ez uton is meghívotnak. Debreczen 1899, július 1. Rosenberg József, az egyeslet elnöke.

* **A Polgári Kerékpáros Egyesület** ma szombaton d. u. 6 órakor az egyesületi helyiségben rendkívüli választmányi ülést tart. Tárgy: A társaságúlet versenyén való részvétel megállapítása. Az elnökség.

* **Nyilvános nyugtázás.** A debreczen ev. ref. felsőbb leányiskola f. ev. jun. hó 1-én tartott tavaszi muátságán az összes bevétel volt 244 frt. Leszámitva a 86 frt 34 krnyi kiadást, marad tiszta jövedelem az iskola céljaira 157 frt 66 kr. — Felülfizettek: Nt. Dicsöffy József ur 2 frtot, Beck Antal és Nyitray Jenő urak 1—1 frtot, N. N. 50 krt. Ugy a mélyen tisztelt felülfizetők, valamint az «Augsburgi Légszesz-gyár Részvénytársaság», mely a majális költségeihez 10 frtos kegyes adományával járult, fogadják e helyen is a rendezőség szives köszönetét.

* **Dalszarnok a Bikában.** A Bikaszálloda nyári fedett kerthelyiségében ma nyílik meg Angelotti Vilmos igazgató vezetése alatt álló daltársulat. Angelotti két év előtt már működött társulatával Debreczenben s folyton látogatottságnak örvendett. Most is a legkiválóbb erőkből állította össze társulatát.

* **A nagy ur borraivalója.** Jókendvű társaság vacsorázott a napokban egy előkelő vendéglőben. Vidáman folyt a társalgás, a cigány huzta a vidám magyar nótákat s egyszer csak belép egy helyi előkelőség, egy nagy ur, helyet foglal s — odaüzen a cigánynak, hogy «l a s s u t» huzzon. A cigány rejtelmesen hunyorit szemével s bosszusan fog hozzsa a «l a s s u t»-hoz.

A vidám társaság tovább iszik s kedvtelenül hallgatja a szomorú nótát. Mikor a nótának vége, a társaság egy jókedvű tagja tréfásan jegyzi meg a cigánynak:

— Lesz borraivaló a nótáért uutig! A cigány egyet gondol s aztán oda szól:

— Odaadnám 20 fillérért!

— Áll az alku! s a fiatal ember kivesz egy huszfillérest, átadja a cigánynak s ezzel meg volt veve a nagy ur borraivalója. Az asztaltársaság kíváncsian várta a vásár eredményt, vajjon mennyi lesz a profit? A cigány elindul tányeroszni, egyenest a nagy urhoz megy a tányérba dobott pénzdarábot diadallal hoz a társasághoz, lévén a nótáért bedobott pénzdaráb — egy fényes, vadonatúj, ragyogó — h u s z f i l l é r e s. Moral: Ne utazzunk a nagy urak borraivalójára.

* **Kimutatás a «Debreczeni Polgári Kör»** által 1899 évi Junius hó 10 én a nagyterdei «Dobos» pavillonban tartott Juniaúnison történt bevételéről és kiadásokról. Bevétel volt: Jegyekből 218 frt 50 kr. Felülfizetésekből: 71 frt 70 kr. Együtt 290 frt 20 kr. Kiadás volt: 138 frt 88 kr. Maradvány 151 frt 32 kr. Ez alkalommal a következő felülfizetések történtek: A légszesz gyár 10 forint, Hauer Bertalan 9 frt, Simonffy Imre, Ronczik Lajos, Balassa Karoly 5—5 frt, Öry Mihály, Kiraly Gyula, B. Balogh István, Aczél Géza, id. Kéký Sándor, Suhajda József, Biczó Gyula 2—2 frt., Öry Janos, Szabó Kálmán aljegyző, ifj. Bányai István, Abraham László, L. Nagy Bálint, Törő Imréné, Szűts Kálmán erdész, Komlóssy Arthur, ifj. Gasparik Antal, Imre Janos, ifj. Kéký Sándor, David Mihály, Réthy György, Balogh Péter, Harsányi Janos, N. N., Csáky Gergely, Csáky Janos 1—1 frt., Barna

György, Kovács László, Ungváry Imre, 50—50 kr., Benkó Karoly 20 kr. Fogadják a felülfizetők a kör nevében hálás köszönetünket. A rendezőség.

* **Köszönetnyilvánítás** Mindazon jó barátok, ismerősök, az iparos ifjúság dalegylete és mindazok, kik felejtetetlen jó anyánk özv. Zavilla Lőrinczné temetésén megjelentek és általal fajdalmunkat enyhítették, fogadják érte hálás köszönetünket. A gyászoló család.

x **Terpsichore.** Azt hisszük, kellemes hírt közlünk a táncművészet barátaival, midőn hírül adjuk, hogy városunk ismert nevű táncztanítója Alföldy haza tért és alkalmat fog nyújtani a táncművészet elsajátítására azoknak, kik ezt a szünetidőben óhajtik magukéva tenni. Beiratkozásokat elfogad a július hó 5-én kezdődő tanfolyamra tánciskolájában Péterfia-utca 2. sz. a.

Régi emberek.

Valamint a régi erkölcsök a régi divatok is érdeklik a nagy ösök jeles unokáit.

Rég elmúlt századokban annyira szabályozták a divatot, hogy polgári embernek világért sem volt szabad olva ruhában mutatkozni, mint nemes urnak és érdekes egy kassai főbírónak a rendelete, a mely pellengérré állítással fejegeti azt a polgári asszony személyt, «a ki még egyszer utánozni meri »Keczer várkapitány Uram Kisasszon-L'ean'ainak a' módját.»

A XV. és XVI. században nagy szigorúsággal öltözködtek a magyar nemes asszonyok főviselet a haczuka volt, ujjatlan kabáttele, telen prémmel beszegve. A gazdag zsinórzat csak később divatozott.

A kivagott derekak 1630 táján kezdtek nálunk divatozni. 1625-ben Kemény János még nagy megbotrankozással emlekszik meg egy hülgéről a kit Sziléziában, Tropan városban látott és a ki dekoltált ruhát viselt: «Az nyaka és meg sokkal lejjebb is egészen meztelkült vas es tsodálám jó nevelésű asszony Szemelly, hogy botcsajhattya iggy sibvásárra ketseit.» írja Kemény az említett nőről aki Golovin grófné, egy galicziai nagybirtokos neje volt. 1686-ban már nálunk is általánossá vált a kivagott ruha divata. «Nemely ifj' asszony annyira viszi, hogy rossz rajok nézni» mondja Apór Péter naplójegyzeteiben, egyik Betlen leány lakódtimarol emlékezve.

A XVI. század vége felé, a XVIII. században mind nagyobb tért kezd hódítani a diva. A haczukat kiszorítja a gyöngyös, drágaköves derek és a hölgyek oly pazarlást kezdnek, hogy az Erdélyben, Szent-Léleken birtokos Tarnoczi Sebestyén 1628-ban, ezer pengőért hozatott nejeinek egy főkötőt, amelyen az aranysavok és a csipkediszek mind valódiak voltak. Ugyanekkor már a völegények is nagyon gazdag ajándékokkal kedveskedtek jegyeseiknek, így 1612-ben Illéshazy Gabor csupa gyémántokból való nyakéket küldött mátkájának.

A hölgyek régen letűnt századokban se lyemből és bársonyból való kezttyüket viseltek s mikor lehúzták, rendszeren a legelső mellé helyezték. Voltak legyezők, melyek ketté nyíltak s mintegy tokot képeztek a kezttyű számára. Mikor II. Rákóczy Ferencz Bécs Ujhelyen volt fogságban, nővére Rákóczy Julia, Aspremont császári tábornok neje, egy ilyen legyezőbe helyezett kezttyűbe rejtett czédulán írta meg hesseni Amáliának, hogy Montecuccoli szabadságot adott Lehman cornetnek, s hogy mar az el is i-dult a fejedelem megszabadítására.

A bőrkezttyűk csak később jöttek divatba és a legjobbakat Berlinben készítették. Innen hozott huszonnégy pár remek kezttyűt Hadik Andras generalis a berlini sarcz alkalmából Maria-Terézának, a mely ajándék valóságos kincsét képviselt akkor.

A magyar nők hajviselete századokon keresztül nagyon keveset változott. Az asszonyok főkötőt, a leányok ugynevezett gyöngyös partat viseltek. Annyiban állt a különbség, hogy a Corvin-Matyás korabeli füles-főkötő

lőt, a mely a füleket s majdnem a félarcot eltakarta, olyanok váltották fel a melyek az arcot és füleket szabadon hagyták.

A XVII. században nagyon divatozott a haját valódi gyöngyfüzérékbe fonva viselni, mint ez Zrínyi Ilona arcképein is látható. Később, a kurucz időkben a férfiak is befonattak hajukat és gyöngyökkel csavargattak körül. E frizura okozta, hogy Tisza Ilona sokáig nem tudta, hogy férjének, Ocskay Lászlónak egy fűe van. A XVIII. század elején a leányok már szilvához hasonló, tojásdad sű óvással egették hajukat, melyet a ha ántéknál rövidegre vágáltak.

Az 1515-iki pozsonyi országgyűlésen gr. Harracht foudvarmesternél fényes balra készülődtek az ott egybegyűlt Rndek. Egy bernát-falvi Bernáth kisasszony, aki szinten hivatalos volt a balra, éppen haját égette, és elkészülve a fűrökkel feretette a serpenyőt, melyben tűz égett. Öltözködés közben azonban megledkezett róla, közöl ment a serpenyőhöz, a tűz ruhájába kapott és oly kínos égési sebeket szenvedett, hogy belé is halt. . . . Megvónánk, de a Bernáth Leánka, annyitunk kedves Atyafiának szerentsélen esete n gyon elkedvetlenül . . . írja haza leveleiben Okoltsanyi Pál.

Maria Terézia uralkodásának idjén a viselet mind jobban kivetkezett nemzeti jellegből. A férfiak ugyan még zsinóros nadrágot, botos csizmát, de már czipkés eöinget ugynevezet zsabót hordanak es divatba jön a puderos, czopfos hajviselet. A nők irtózatosszeles, abronc-szoknyát viseltek, két oldalt felcsipetve, ez volt a puffandli. Elöl négyszögletesre vágák ki a rubákat, aztan nagy divatba jött a fichu. Ez egy széles, patyolat kendő volt a hónalj alatt athuzva és a derekon mekötve.

Bécsben ezt a viseletet à la dauphine-nak nevezték, mert Maria-Antoinette főhercegnő akkor viselte legelőször, mikor mint a francia trón örökösének aráját mutatta be az udvarnál. Utána mindjárt egy Clam Gallas grófné jelent meg egy ilyen fichuvel a színházi disz-előadáson.

1790-ben, miután II. József császár kiadta híres Rescriptumait s a koronát visszahozák Budára, a francia és német divatnak egyszerű vége lett. Fajdalom, azonban csak szalmaláng volt ez, s nemsokára ismét idegen divatok után öltözködtek nálunk.

1796-ban a francia forradalom hódított leginkább. A nők elvetették a hajport, a csipkét, puffandlit meg a sok festékes dobozt. Görög jelmezbe öltöztek, rövidegre nyirták hajukat és a fejet vékony aranyláncz fogta körül, csillaggal vagy felhóddal a homlok közepén. Általában kedvelék a mythologikus costumeöket és Párisban annyira vitték ennek a hajhaszását, hogy czipő helyett csak szandált hordtak.

A direktorium divatját a férfi világ is átvette nálunk, majd gyorsan követte ezt a feszes, szük nadrág, magas csizmaival, a fényes fekete magas kraváti és a frakk, amelyet dupla sor gombbal, irtózatosszeles gallérral és a hajtható leffentyűkkel készítettek. Így öltöztek meg a gyermekek is, amint ez látható abból a korból maradt családi képeken.

A bécsi kongresszus idejében a két szövetű, aranygombos frakk és a nanking nadrág volt divatos. A Werther öltözet. A hölgyek már ekkor az ugy vezet empire divatot vették föl, mely kissé emlékeztet a görög tunikákra.

A huszas évek elején a divat egyszerre hadat üzent az empire stílynak. Rövid, csupa fodorral, dudorral készült ruhák mutatkoznak, széles szalmakalapok, tömérdek virággal, szalaggal és a fejet köröskörül fűrtök veszik körül. Epedő fűrtök — Schmachlocken — mint a hogy akkor nevezték.

A férfiak ragaszkodnak a frakkhoz, a selyem hengerkalaphoz és általános viselet akkor kezdett lenni a pantalló. Az első pantallókon nyílás volt a lábfej számára, ott dugták ki a lábat és fenymazas sarkantyut viseltek hozzá. A frakkot csak a harminczas években kezdte kiszorítani a Gehrock, a mai redingót öse,

Tagadhatalan, hogy a divat minden időben foglalkoztatta az embereket és nagy befolyással volt az iparra és kultúrára. A harminczas évektől kezdve is temérdek változásokon ment keresztül, most ni jelszava a szecesszió. Minden ebben a ferde, izlé te en irányban készítenek s egyedüi vigaszunk az lehet, hogy a szecesszió, ez a hóbortos izé, sem mint divat, sem mint művészet nem tarthatja magát sokáig.

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyuvizszel szedik, retik vegyíteni, mindenk előtt a

MATTONI-FEL

GISSHÜBLER

SAVANYU-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak feletté kellemes, ingerlő mellékhatást ad, annélkül, hogy azt fokotére festené.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény kezdete április 30-án.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGÁR EMIL.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal

Preblai savanyukut

tiszta alkalikus természetes alpesi savany kitűnő hatással chron. Katarrhusnál, különösen hólyagos chronikus katharrusánál, hólyag és velőképzésnél, és Bright-fele velő betegségéknél, összetétele és kitűnő ize miatt egyuttal legjobb üdítő és frissítő ital.

Preblai kutkezelőség Preblauban.

Posta S. Leonhard, Kärnten.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermekeket és felnőttele egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélhántalmak ellen. meg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és hősséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutos gyermekeknek és felnötteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V, Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Első Debreczeni Mulató a Bikában!

Igazgató: ANGELOTTI VILMOS.

Angelotti Variete társulata

mely 18 tagból áll

ma tartja

Nagy Megnyitó Disz-Előadását

a Bikában.

Belépti-dij 50 kr. Kezdeté 8 óra után.

Szives pártfogást kér

Angelotti Vilmos

igazgató.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmezeyében, a fenyvesek bazájában.

Fürdőidény tartama: Jun. 15.—Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni Miklós, Görög vállalkozóknál Sz.-Régen.

Déli utirány: Brassó, Csik-Szareda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető Igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, Debreczenben: Csanak József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza és Pélegyházi János uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és táviráda helyben.

Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntetést nyert!

Millenniumi nagy éremmel is kitüntette.

A név, ragjegy és csomagolás törvényesen védett.

Táncziskola megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a két havi iskolai szünetre, azaz július és augusztus hónapra

folyó hó 5-én, szerdán

egy táncztanfolyamot

nyitok, a »KORONA« című tánczteremben, (Csapó-utca 17.)

Kisebb növendékeknek d. u. 5 órától 7-ig. Felnőtteknek este 8 órától 10-ig.

Tandij a két havi szezonra személynként

5 frt, zenedij 2 frt.

Beiratásokat elfogadok a mai naptól a táncziskola helyiségében vagy lakásomon ugyanott, bármely időben.

Lakás: »KORONA« cz. tánczterem.

Teljes tisztelettel

Schaf János

tánczitanító.

764/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. IV. 327/2. 1899. P. számú végzése folytán közhírre tételik, miszerint Tóth Gergely debreczeni lakos részére Soós János és neje Farkas Róza debreczeni lakosoktól 220 frt tőke, ennek 1899. évi május hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 42 frt 90 kr. perköltség erejéig 1899. évi május hó 30-án bíróságra lefoglalt és 328 frt 50 kr-ra becsült házbutorok, szűrszabó munkák és egyéb ingóságok **1899. évi július hó 7-én d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és Bethlen-utcza 31. számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adadni, Ranunkel H. és Fia czég szintén alapfoglatató 338 frt 22 kr. tőke követelése és járuléka kielégítése végett is egyidejűleg. Debreczen, 1899. évi június hó 18-án.

Török Péter, bír. kiküldött.

4 arany
18 ezüst
érem.

30 tisztelet
elismerő
okirat.

Kwizda Fluidja

kigyó
jegy.

Régi jóhírű
diatetikus cos-
metikus szer (be-
dőrzárlásra) az
emberi test iz-
mának és inai-
nak erősítőse.

1/1 palack
ára 1 frt.

Csakis a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszerertárban.
Főraktár: G.
Kreissapotheke, Korneuburg, Bécs mellett.

A név, ragjegy és csomagolás törvényesen védett.

A név, ragjegy és csomagolás törvényesen védett.

Serravalló-China bora

vassal,

orvosi tekintélyek, mint. udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánlva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus **Róma** 1894.
IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus **Nápoly** 1894.,
Általános kiállítás **Turin** 1898.,

Arany érem:

Kiállítás: **Venécia** 1894., **Kiel** 1894., **Amsterdam** 1894.,
Berlin 1895., **Páris** 1895., **Quebec** 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitünő, új életet gerjesztő szer, kitünő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használatik. 1/2 literes üvegekben a frt 1.20, 1 literes üvegekben a frt 2.20. Kapható minden gyógyszerertárban.

Serravalló gyógyszerertár Triesztben,
gyógyárak nagyban szétküldése.

Alapított 1848.

Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat

részvény-társulat képviselősege Debreczen.

Mint fentnevezett kőszénbánya r. t. képviselője, van szerencsém a közelgő **cséplési idényre** a t. gazdálkodók b. figyelmét általános közkeveltségnek örvendő

szenünkre

felhívni. Ajánlok cséplési szükségletekre

baglyasi, karancsi és csibai szenet

bármely állomásra szállítva

felette jutányos árban.

Tisztelettel

Klein Adolf

Miklós-utca 28. sz.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyártók Budapest Váci-körút 68. sz.
Állat a legjutányosabb árák mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá jármany-cséplőgépek, lökére-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálok- és aratógépek, szénagyártók, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek,
szécskavágók, répvágók,
kukorteca-morzsolók,
daráló, őrlő-malacok,
egytemes aszál-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Rémleles díjnyűvek kő-
szára irányon és bürmentes
kültetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Milleniumi nagy éremmel is kitüntetve.

Végre világosság!

Most már világos, hogy a **Gambrius Vendéglő és Sör-sarnok mulató kerthelyiségében**

szombaton, jul. 1-én és vasárnap jul. 2-án
rendkívül érdekes és szenzációs

művészeti mulató estélyek

lesznek, melyre közreműködésüket ígérték **Boskó József** ismert bűvész és beszélő művész, továbbá **Esmeralda nővérek** kedvelt hölgyének kettős a prevosti sötétbenlátó nő, **Vörös Tóni** népzene-szervező zenekarával és egyéb mulatságos és érdekes produkciók.

Legfinomabb karlsbadi

ostya és lepényke

minőség tekintetében felülmúlhatatlan, gyárt és küld

Alois Frank, Troppau.

Vezérügynök Magyarország részére: Dillmont Frigyes Budapest, Kertész-utca 55.

Óvakodjunk utánzásoktól!

Vezérképviselő Balázs Cölestin

Budapest, VII., Nefelejts-utca 13.

BÖR és
Czipészkelekék
kereskedése.

Alapított 1879.

Grünberger Ignátz

Debreczen, IV., Batthyányi-utca 4. szám.

TELEFON SZÁM 260.

Z S Á K
és
Zsákkölcsönző
üzlete.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben a Batthyányi-utca 4. szám alatt lévő s már 20 év óta fennálló **börkereskedésem** mellé

zsák és zsák kölcsönző üzletet

nyitottam, hol is nagymennyiségben raktáron levő kitünő minőségű **kölcsön-zsákokkal** szolgálhatok, igen mérsékelt kölcsöndijért.

Raktáron tartok továbbá minden e szakba vágó cikket, u. m.: mindenféle nagyságu es minőségű **zsákokot**, nyers és vizmentes **ponyvát** stb., mely daczára elsürangu minőségének, **igen olcsón** áll a n. é. közönség rendelkezésére.

Midőn még új vállalatomat becses figyelmébe ajánlom, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünberger Ignátz.

The Premier Cycle Co. Limited.

Coventry (Anglia)

Eger (Csehország)

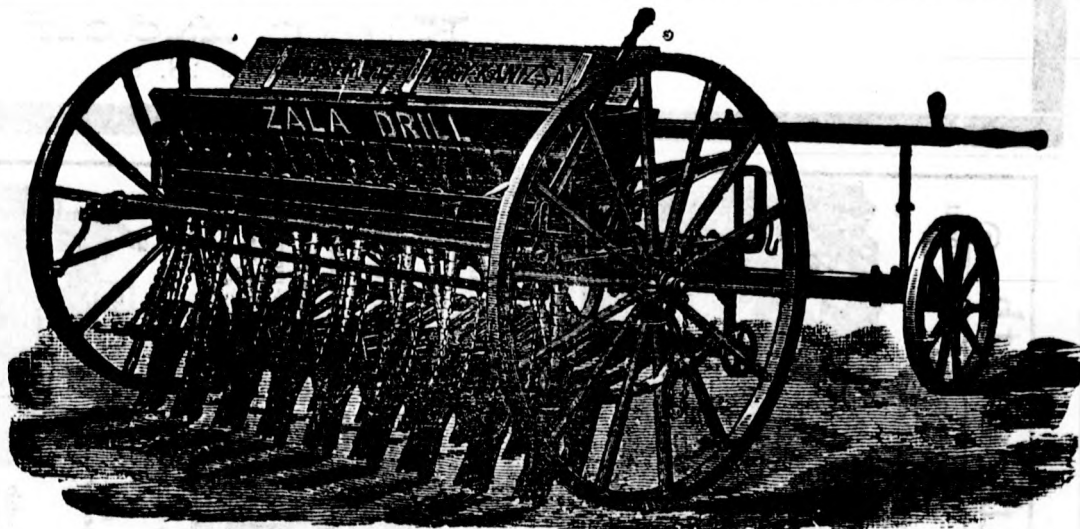
Nürnberg-Doos.

24 év óta

legjobb

gyártmány.

Képviselő Debreczenben: **Bauer és Társa.**

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépink, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kishéri nemzetközi **vetőgép versenyen** az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen **az első díjat, aranyérmét nyert**, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

acélból készített

Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

eredeti amerikai **Planet jr.** kukorica kapákat.

Raktáron tartunk: Szecsavágó, répavágó, rosták, ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Klein Jakab,
üzletvezető.